

методико-практичної підготовки та властивого педагогічній діяльності комплексу особистісних рис – комунікативних, організаційно-ділових, а й художньо-творчих, інноваційно-креативних, виконавсько-артистичних, необхідних для перетворення уроку та мистецьку подію, в якій школярі занурюються в світ художніх вражень і переживань.

Список використаних джерел

1. Беземчук Л. В. Забезпечення професійної компетентності майбутнього вчителя музики в умовах магістратури. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. Харків. 2012. Вип. 37. С. 11–20
2. Выготский Л. С. Психология искусства. Москва : Педагогика, 1987. 344 с.
3. Ovcharenko N., Matveieva O., Chebotarenko O., Koehn, N. Methodological Readiness of Musical Art Master's Degree Students : *A Theoretical Research. Journal of History Culture and Art Research*, 8 (4). 2019. 166–176.
DOI: <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i4.2285>
4. Raven John. *Competence in Modern Society: Its Identification, Development and Release*. Royal Fireworks Publishing. 1997. 268 s.

Писарчук О.Т.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Важливим напрямом сучасної наукової та навчально-методичної діяльності ЗВО та Нової української школи є розроблення, впровадження й удосконалення інноваційних методик підготовки вчителів, зокрема й початкової школи та формування в них умінь необхідних для творчої професійної діяльності, опанування новітніх функцій, які ще недостатньо досліджені, проте визначають сучасну спрямованість освітньої системи – формування нової особистісної позиції, нового змісту організації навчально-виховного процесу, нового типу проектно-конструктивного мислення, нового діалогічного стилю інтелектуальної діяльності.

Інноваційна діяльність вимагає неодмінно високого рівня інтелектуальної культури, що створюватиме унікальну можливість не лише отримання, а й осмисленого відтворення нової якості

діяльності в досвіді інших педагогів. Досягнення інноваційного результату передбачає цілеспрямовану роботу щодо вдосконалення та розвитку інтелектуальних ресурсів, активізації творчого потенціалу майбутніх педагогів, їх сприйнятливості до нових ідей, готовності до підтримки, створення та реалізації новизни в контексті професійної діяльності.

Як свідчать результати емпіричних досліджень, вчителі часто не готові реалізовувати інноваційні педагогічні технології та керувати дослідницькою діяльністю учнів. У них недостатньо сформовані інтелектуальні вміння та навички, що забезпечують когнітивні процеси, а також інтелектуальні рефлексивні механізми, які сприяють самоорганізації та самовдосконаленню навчально-пізнавальної і професійної діяльності. І хоча у більшості випускників педагогічних університетів рівень знань є достатнім, однак рівень їх інтелектуальної культури низький, мислення шаблонне, що унеможливорює формування інноваційного мислення та інноваційної діяльності.

Сьогодні професійна компетентність вчителя початкової школи в умовах особистісно-орієнтованого навчання – це не тільки володіння знаннями, вміннями та досвідом з предмету, але й уміння сформулювати внутрішню мотивацію пізнавальної діяльності – навчити способів одержання цих знань, чітко, логічно і доступно викласти свої думки, під час уроку організувати співробітництво, знайти шляхи оптимального спілкування, сформулювати творчий потенціал, розвивати мислення учнів молодшого шкільного віку; формувати освіту як систему, яка створює умови для самопроекування і формування багатомірної свідомості, здатності самовизначатися, розуміти, мислити, діяти. І розвиток учнів, покликаний створювати такі умови, за яких розкриваються індивідуальні якості та властивості кожної особистості. Врахування усіх цих особливостей потребує від педагога володіння основними прийомами професійної майстерності: високого рівня розвитку психолого-педагогічних і дидактичних здібностей, навичок організації освітнього процесу, здатності критично й творчо підходити до виконання основних професійних функцій. Учитель початкової школи створює для учнів безпечне, творче освітньо-розвивальне середовище, сприятливий психологічний клімат, в якому вони самостійно розвиваються, підвищують свій рівень відповідальності. Адже учитель є не як пасивний виконавець чужих методичних чи педагогічних рецептів, а як яскрава творча індивідуальність, що реалізує в діалозі з учнем свій світогляд і світорозуміння, здатна розробити власну педагогічну концепцію, програму чи технологію.

Отже, поняття інноваційні процеси охоплює динаміку усіх змін у сфері нового (від нового до новизни, зміни самої новизни, новацію як процес, нововведення як процес, перетворення процесу нововведення у функціонування

організації і людини, зміни під впливом цих явищ у соціальній та предметній сферах) [4, с. 22–23].

Оскільки інноваційний процес можливий завдяки вдосконаленню інноваційної діяльності, для аналізу інноваційних процесів ключовим є поняття «інноваційна діяльність».

Інноваційна діяльність – це діяльність, спрямована на перетворення всього комплексу особистісних характеристик суб'єкта, яка забезпечує не лише адаптацію до швидко змінної соціальної та професійної реальності, але й можливість впливу на неї [1, с. 24].

Інноваційна діяльність – це системне поняття, яке є комплексом заходів, які застосовуються для забезпечення інноваційного процесу на певному рівні освіти, а також відображає сам процес. Основними функціями інноваційної діяльності є зміна компонентів педагогічного процесу: цілей, змісту освіти, форм, методів, технологій, засобів навчання, системи управління тощо. Особливістю інноваційного процесу є його циклічний характер, що виявляється в структурі етапів, які проходить нововведення. Інноваційний процес – це сукупність процедур і засобів, за допомогою яких педагогічне відкриття або ідея перетворюються на соціальне, в тому числі, освітнє нововведення. Інноваційна діяльність характеризується системністю, інтегральністю, цілісністю. Отже, діяльність, що забезпечує перетворення ідей у нововведення, а також формує систему управління цим процесом і є інноваційною діяльністю [6].

Інтеграція інноваційної діяльності і освітнього процесу є потужним інструментом для формування уявлень, умінь, навичок сучасного мислення, що базується на цілісному баченні картини світу, в якому всі сфери життєдіяльності стають взаємовопов'язаними, взаємобумовленими, взаємоінтегрованими [3, с. 15].

Вважаємо, що у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців освітньої галузі інноваційне навчання повинно бути зорієнтоване на:

- створення можливостей займати активну та ініціативну позицію в навчально-пізнавальній діяльності;
- цілеспрямоване формування знань, умінь, компетентностей, завдяки відповідній зміні змісту, методів, форм, технологій навчання;
- свідомий аналіз професійної діяльності на основі мотивів та диспозицій;
- відкритість до середовища та професійної новизни;
- творчо-перетворювальне ставлення до навколишнього світу;
- прагнення до самореалізації, втілення у професійній діяльності власних намірів, життєвих цілей;
- суб'єктивацію культурних зразків в особистісно-змістові.

Відповідний змістовий компоненту підготовки вчителя початкової школи передбачає набуття студентами достатніх знань у галузі застосування інноваційних педагогічних технологій у початковій школі, тобто набуття компетентності та оволодіння змістом навчання, що відображається у таких завданнях: 1) набути знання роботи з програмою Microsoft PowerPoint; 2) оволодіти технологією створення навчальної мультимедійної презентації; 3) сформулювати у студентів вміння використовувати МЗН у самостійній навчально-пізнавальній діяльності; 4) навчити студентів добирати якісні інформаційно-демонстративні та мультимедійні продукти для початкової школи відповідно до поставлених навчальних цілей [5, с.98-99].

Найактуальнішими інноваційними технологіями навчання є такі: інформаційні, особистісної орієнтації, модульно-рейтингові, розвивальної спрямованості. ігрові, проектні, концептуалізації навчання, тренінгові, проблематизації та активізації навчання, здоров'язбережувальні, виховні, технологія розвитку творчості, тощо.

У сучасному швидкозмінному соціально-економічному середовищі рівень освіти, ефективність діяльності ЗВО з фахової підготовки висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців значною мірою залежатиме від результативності впровадження інноваційних технологій навчання, що ґрунтуються на нових методологічних засадах, сучасних дидактичних принципах та психолого-педагогічних теоріях, що розвивають діяльнісний підхід до навчання.

Список використаних джерел:

1. Карпова Ю. А. Введение в социологию инноватики :учеб. Пособие для студ. Вузов. СПб. : Питер, 2004. 192 с.
2. Нова українська школа URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
3. Педагогические инновации в системе профессионального образования : цели и сущность : монография / Л. Е. Елизарова, В. Ф. Самохин, Л.А. Холодкова [и др.] ; под общ. ред. В. Ф. Самохина. СПб. : Лион, 2007. 144 с.
4. Поляков С. Д. Педагогическая инноватика : от идеи до практики. М. : Педагогический поиск, 2007. 176 с.
5. Свіржевський М. П. Впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методик навчання: проблеми, пошуки, перспективи. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми. 2008. Випуск 19.* С. 78–83.
6. Хуторской А. В. Педагогическая инноватика – рычаг образования URL: <http://www.eidos.ru/journal/2005/0910-19.htm>.